

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Moraru Constantin, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Teodor Constantin Xxxxx, născut xxxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxx și domiciliat în mun. xxx, com. xxxx, xxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.07.2016 – 21.12.2016 (prima instanță);
2. 08.02.2017 – 29.03.2017 (instanța de apel);
3. 08.06.2017 – 12.09.2017 (instanța de recurs ordinar);
4. 18.10.2017 – 06.02.2018 (instanța de apel);
5. 23.06.2018 – 07.11.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 21 decembrie 2016, procesul penal în privința lui Teodor Constantin pe învinuirea în baza art. 248 alin. (1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta comisă nu constituie infracțiune.

Teodor Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (10) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că la 15.01.2015, aproximativ la ora 20:50, inculpatul Teodor Constantin, acționând cu intenție directă și urmărind scopul trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, la linia de control „intrare pasageri” a postului vamal Leușeni – Albița (auto), în cadrul controlului

vamal al automobilului „Dacia Logan”, număr de înmatriculare C QA 384, condus de el, intenționat nu a declarat în declarația vamală și nu a prezentat controlului vamal piese de schimb pentru autoturisme și anume: garnitură cauciuc – 6 bucăți, inele cauciuc – 15 bucăți, inele metalice – 2 bucăți, rulmenți bile sferice – 14 bucăți, bilă sferică – 1 bucată, șaibe – 2 bucăți, ac metalic – 1 bucată, colier metalic – 1 bucată, distanțier – 1 bucată.

Conform raportului de evaluare nr. 28/29-987 din 13.06.2016, emis de Secția venituri și valoare în vamă, valoarea în vamă a mărfurilor menționate constituie 67097 lei.

Prima instanță a reținut că, acțiunile inculpatului, conform rechizitoriului, au fost încadrate în baza art. 248 alin. (1) Cod penal, ca contrabanda, adică trecerea peste frontiera vamală a R. Moldova a mărfurilor în proporții mari, eludându-se controlul vamal, prin nedeclarare.

Prima instanță a reîncadrat acțiunile lui Teodor Constantin în baza art. 287 alin. (10) Cod contravențional, ca trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată în folosul statului contravaloarea corpurilor delictive în mărime de 67097 lei, din contul inculpatului.

Apelantul a invocat că:

- prin neconfiscarea specială în folosul statului a bunurilor care au făcut obiectul infracțiunii de contrabandă nu a fost atins scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Astfel, prima instanță a admis o gravă abatere de la prevederile art. 397 pct. 2) Cod de procedură penală;

- transportul internațional de mărfuri este reglementat de actele normative internaționale, inclusiv Convenția relativă la contractul internațional de transport al mărfurilor pe șosele din 19.06.1956 (ratificată de R. Moldova) normative internaționale, inclusiv Convenția relativă la contractul internațional de transport al mărfurilor pe șosele din 19.06.1956 (ratificată de R. Moldova). Art. 11 alin. (3) al Convenției stabilește limpede că transportatorul este răspunzător ca și un

comisionar de consecințele pierderii sau utilizării inexacte a documentelor menționate în scrisoarea de trăsură și care o însoțesc sau care i s-au predat;

- din moment ce transportatorul Teodor Constantin era responsabil de integritatea mărfii și utilizarea exactă a obiectelor ce i s-au transmis și a utilizat marfa la săvârșirea infracțiunii de contrabandă, corpurile delictive, și anume bunurile trecute ilegal peste frontiera vamală a R. Moldova, urmau a fi confiscate și trecute în proprietatea statului;

- ulterior persoanele terțe cărora, în urma confiscării speciale, le-au fost lezate drepturi patrimoniale și nepatrimoniale, pot iniția acțiuni de redobândire a drepturilor lezate în procedura civilă. În cazul recunoașterii acestui drept, lucrurile confiscate se întorc în natură sau echivalent bănesc.

- conform art. 106 alin. (1) Cod penal, în cazul în care bunurile utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni nu mai există, sau nu se găsesc se confiscă contravaloarea acestora. La fel, conform alin. (4) al aceleiași norme, confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre portiv modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea din contul lui Teodor Constantin, contravaloarea corpurilor delictive în sumă de 67097 lei, în beneficiul statului. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea contravenției prevăzute de art. 287 alin. (10) Cod contravențional, și a menționat că prima instanță s-a expus asupra termenului prescripției tragerii la răspundere contravențională, or, fapta contravențională a fost comisă la 15 ianuarie 2015, iar hotărârea instanței de judecată a fost pronunțată la 21 decembrie 2016, adică la expirarea termenului de 3 luni, prevăzut de norma art. 30 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată, s-a notat că conform raportului de evaluare nr. 28/29-987 din 13 iunie 2016, emis de către Secția venituri și valoare în vamă, valoarea în vamă a respectivelor mărfuri constituie 67097 lei.

Astfel, instanța de apel a conchis că este nejustificată concluzia primei instanțe că pe cauză nu sunt corpuri delictive, fiind reținut că potrivit art. 158 alin. (1) Cod de procedură penală, *„corpuri delictive sunt recunoscute obiectele în cazul în care există temeieri de a presupune că ele au servit la săvârșirea infracțiunii, au păstrat asupra lor urmele acțiunilor criminale sau au constituit obiectivul acestor acțiuni, precum și bani sau alte valori ori obiecte și documente care pot servi ca mijloace pentru descoperirea infracțiunii, constatarea circumstanțelor,*

identificarea persoanelor vinovate sau pentru respingerea învinuirii ori atenuarea răspunderii penale”.

În conformitate cu art. 431 alin. (4) Cod contravențional, la judecarea cauzei contravenționale, instanța hotărăște asupra corpurilor delictive potrivit art. 106 Cod penal și ale art. 162 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător în procesul contravențional.

Conform art. 162 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, în cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz, uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite.

Prin urmare, instanța de apel a atestat că prima instanță neîntemeiat nu a dispus aplicarea confiscării speciale.

În conformitate cu prevederile capitolului VII al cărții a doua, instanța de judecată, adoptând soluția asupra cauzei contravenționale, urma să se pronunțe și asupra corpurilor delictive, conducându-se de prevederile art. 462 alin. (6) lit. a) Cod contravențional.

În consecință, instanța de apel a conchis că este necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului a contravalorii bunurilor nedeclarate în cadrul controlului vamal al automobilului „Dacia Logan”, n/î xxxxxx, condus de el, bunuri care au fost evaluate la suma totală de 67097 lei, conform raportului de evaluare nr. 28/29-987 din 13 iunie 2016, anume din considerentul că potrivit raportului ofițerului de urmărire penală a Serviciului vamal Boțan A., lotul de marfă a fost furnizat de SC „Bergerat Monnoveur” SRL România, către „Luxconsistem” SRL, cu sediul în mun. Chișinău str. Uzinelor 19 și acest lot de marfă urma a fi transportat cu automobilul „Dacia Logan”, n/î xxxxxx, care a traversat frontiera vamală prin postul vamal Leușeni la 15 ianuarie 2016, fiind condus de inculpat.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către, inculpatul Teodor Constantin, care a indicat temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- potrivit art. 30 alin. (2) Cod Contravențional, termenul de prescripție este de 12 luni, astfel, pentru contravenția constatată, ca săvârșită la 15.01.2015, la data soluționării cauzei nu mai putea fi aplicată o sancțiune contravențională. Aceasta se referă la toate tipurile de pedeapsă, sau restricții, posibile pentru contravenția constatată, iar în situația în care instanța de judecată l-a eliberat de răspunderea contravențională, aceasta se referă și la neaplicarea prevederilor art. 106 Cod penal;

- la data comiterii contravenției era în vigoare altă redacție a art. 106 Cod penal, care prevedea că sunt supuse confiscării speciale bunurile folosite sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului. La caz, obiectele recunoscute ca corpuri delictive nu au fost proprietatea lui și el nici nu a beneficiat de aceste bunuri;

- prin obligarea de a recupera contravaloarea bunurilor în sumă de 67097 lei, este lipsit de dreptul de proprietate, or fiind pensionar, nu are de unde achita suma pretinsă, mai ales că prejudiciul în cazul dat ar fi doar plățile vamale, care urmau a fi achitate, ceea ce constituie 25-30 % din valoarea mărfurilor;

- în pct. 23 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 24.12.2010 „Privind practica judiciară în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale” se stipulează că instanța la aplicarea concomitentă a pedepsei penale și a confiscării obiectelor contrabandei, transmiterii bunurilor, forțat și gratuit, a obiectelor, uneltelor menționate ale contrabandei în proprietatea statului, se va ține cont dacă aceasta este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, coroborate cu cerințele de a proteja dreptul de proprietate.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 septembrie 2017, a fost admis recursul declarat, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

5.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că în descriptivul deciziei atacate (pct. 4. din decizie) lipsește cu desăvârșire argumentarea în fapt și în drept a soluției privind încasarea de la inculpat a contravalorii corpurilor delictive.

Instanța de recurs ordinar a menționat că instanța de apel nu a indicat și motivat pe care prevederi ale art. 106 alin. (1), (2) lit. b) și (3) Cod penal și-a fondat decizia, în situația în care aceste prescripții au fost modificate prin Legea nr. 60 din 07.04.2016, publicată în MO nr.123-127/246 din 06.05.2016, fiind exclusă și sintagma „*dacă sunt ale infractorului*”, iar art. 10 alin. (2) Cod penal prescrie, că Legea penală care înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Astfel, instanța de recurs ordinar a conchis că circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul de pe rol este întemeiat.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, a fost respins apelul declarat de către procuror, ca nefondat și menținută sentința atacată fără modificări.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanța a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc că faptele inculpatului Teodor Constantin nu pot fi încadrate în temeiul art. 248 alin. (1) Cod penal, după indici calificativi - contrabanda, adică trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții mari, eludându-se controlul vamal prin nedeclarare și totodată, legal și întemeiat prima instanță a ajuns la concluzia că, acțiunile inculpatului urmează a fi recalificate conform art. 287 alin. (10) Cod contravențional.

Totodată, instanța de apel a stabilit că declarațiile inculpatului Teodor Constantin prezintă o modalitate de apărare a sa, cu scopul de a fi exonerat de răspundere, inclusiv contravențională.

Mai mult, instanța de apel a reținut că prima instanță justificat a încetat procesul contravențional în privința inculpatului în baza art. 30 alin. (2) Cod contravențional (în vigoare la data de 15.01.2016) deoarece în baza acestor prevederi, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni, astfel contravenția a fost săvârșită de către acesta la data de 15 ianuarie 2015, iar momentul pronunțării sentinței la data de 21 decembrie 2016, adică după expirarea termenului de prescripție.

Cu referire la solicitarea procurorului, privind încasarea din contul inculpatului Teodor Constantin în folosul statului a contravalorii corpurilor delictive în valoare de 67097 lei, a fost apreciată ca nefondată.

Instanța de apel a notat că prescripțiile art. 106 Cod penal au fost modificate prin legea nr. 60 din 07.04.2016, publicată în MO nr. 123-127/246 din 06.05.2016, fiind exclusă și sintagma „*dacă sunt ale infractorului*”.

De asemenea, s-a notat că potrivit prevederilor art. 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Astfel, instanța de apel a conchis că la momentul săvârșirii contravenției de către inculpat, era în vigoare altă redacție a art. 106 Cod penal, care prevedea că sunt supuse confiscării speciale bunurile folosite sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului.

În acest context, instanța de apel a indicat că bunurile recunoscute ca corpuri delictive nu au fost proprietatea lui Teodor Constantin și nici nu a beneficiat de aceste bunuri, din care considerent în privința acestuia urmează a fi aplicate prevederile legii mai blânde.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Moraru Constantin, care indică temeiul

de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de neaplicarea confiscării speciale.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărârea atacată nu curpinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea confiscării speciale;

- decizia instanței de apel, în partea ce ține de neaplicarea confiscării speciale a contravalorii mărfurilor introduse prin contrabandă în Republica Moldova, în sumă de 67097 lei, care nu ar fi aparținut inculpatului este neîntemeiată, or, conform prevederilor art. 106 alin. (4) Cod penal, confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală. Astfel, prin neconfiscarea specială în folosul statului a contravalorii bunurilor care au constituit obiectul infracțiunii de contrabandă, nu a fost înlăturată starea de pericol de a fi săvârșite noi fapte penale;

- instanța de apel în decizia sa s-a limitat doar la transcrierea art. 106 Cod penal, în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii, punând la bază alegațiile inculpatului precum că piesele de schimb introduse pe teritoriul R.Moldova prin contrabandă nu ar fi aparținut lui, în rest nu s-a invocat absolut nici un argument.

8. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Arhiliuc Ion cu inculpatul Teodor Constantin, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, motivând că decizia instanței de apel este suficient de argumentată, cu o claritate în expunere, în corespundere cu indicațiile instanței de recurs și de fapt procurorul invocă argumente care nu au fost invocate în apel, și acte normative care nu au fost incriminate inculpatului prin rechizitoriu.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția* în partea ce ține de respingerea solicitării procurorului privind confiscarea specială a a contravalorii corpurilor delictive, în mărime de 67097 lei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile și motivele invocate de recurent în susținerea acestora nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

În privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul menționat supra, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența temeiului menționat, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat la solicitarea de confiscare specială a contravalorii corpurilor delictive, în mărime de 67097 lei, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel de respingere a acestei solicitări, fără a fi admisă vreo eroare gravă de fapt sau de drept ce ar afecta legalitatea deciziei instanței de apel, or s-a ținut cont de prevederile art. 8, 10 alin. (2) Cod penal, de legea penală mai favorabilă inculpatului și de faptul că legea penală care înrăutățește situația persoanei nu are efect retroactiv, de prevederile art. 106 Cod penal în vigoare la momentul comiterii infracțiunii ce prevedea că sunt supuse confiscării speciale bunurile folosite sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului, și a conchis just că obiectele recunoscute ca corpuri delictive nu au fost proprietatea lui Teodor Constantin.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs ordinar notează că din materialele cauzei nu rezultă că careva probe ce ar demonstra contrariul ar fi fost prezentate de partea acuzării, fapt ce determină lipsa unor temeiuri justificative de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele contestate.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de

Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

10. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectul contestat, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

11. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Moraru Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Teodor Constantin Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată pe **06 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor